

«Bon dia, li parla Esquerra Republicana»

«El millor per Catalunya» i «Força, Esquerra!» són els lemes electorals d'ERC, un partit que afronta les eleccions amb perspectives de continuïtat i que ha optat, aquesta vegada, per establir un contacte «molt personal» amb els possibles electors.

Fúlvia Nicolàs

«**B**on dia, ¿què hi ha el sr/sra X? És que truquem d'Esquerra Republicana, i voldríem tenir una petita conversa amb ell...». Vuitanta senyorettes, professionals a sou de l'empresa Nice-Tel, s'ocupen aquests dies del «fil directe» telefònic en què ERC basa la seva campanya electoral. En torns de vint-i-cinc, de nou del matí a nou del vespre, s'asseuen en una petita sala blanca i van trucant, un per un, els més de cent mil possibles electors escollits a través de les dades del cens. A la mateixa sala, i atesa per un grup de voluntaris militants del partit, una línia telefònica oberta dia i nit serveix per posar en contacte «molt personal» els hipotètics electors amb els hipotètics elegits, informar-los de temes més específics i rebre'n, si s'escau, crítiques i suggeriments.

En aquest invent electoral, emprat per primera vegada a l'Estat espanyol, Esquerra Republicana invertirà un seixanta per cent del seu pressupost de campanya, que segons Joan Hortalà no depassa els cinquanta-cinc milions. Els experts de Nice-Tel —una empresa nord-americana que té ERC «com un client més, com qualsevol altre»— consideren que, de totes les trucades, potser unes cinquanta mil derivaran en «contactes útils», és a dir, en converses llargues que podrien derivar, per convenciment, en vots a ERC.

Ja de moment, i després d'uns mesos d'incertesa en què s'arribà a pensar que ERC no entraria al nou Parlament, les últimes enquestes auguren a l'històric partit de Macià i Companys entre quatre i sis diputats. Sembla que l'actual grup parlamentari, amb cinc diputats, podria, doncs, mantenir-se després del 29 de maig, si bé no és previsible una pujada forta. Després de tota aquesta petita guerra lliurada a les seves files, l'escalada imparable d'Hortalà cap al liderat, el cordial allunyament d'Heribert Barrera i la incorporació del jovent independentista d'Àngel Colom no han variat gran cosa les expectatives d'un partit que vol presentar-se a la societat catalana com a nacionalista radical —Països Cata-

lans inclosos— moderadament d'esquerra i cada vegada més preocupat per temes culturals.

«El millor per Catalunya» serà el lema de campanya, acompanyat d'un «Força, Esquerra!» que voldrien adreçar especialment al públic jove, un dels seus objectius més clars. Convertir Catalunya en província única, promoure el català com a llengua nacional i exclusiva i exigir l'exercici del dret a l'autodeterminació són els eixos bàsics del nou projecte de la vella Esquerra, que proposa la creació d'un canal privat de TV en català, a més del segon de TV3, com també la d'una videoteca nacional i d'una agència de notícies.

La proposta que no sigui possible una tercera reelecció dels presidents de la Generalitat, formulada aquests dies pel candidat Hortalà, accentua la imatge radical que Esquerra vol donar aquesta vegada, amb missatges específics dirigits als grups socials que, com els joves, els jubilats, els professionals liberals i els petits comerciants, el partit creu més susceptible de convertir en clientela.

La llista de Barcelona, l'encapçalen, a més de Joan Hortalà —professor universitari i ex-conseller de la Generalitat—, Josep Lluís Carod Rovira i Àngel Colom, en un perillós tercer lloc; a Lleida, l'ex-president de l'Institut d'estudis Ilerdencs, Miquel Pueyo, tractarà de donar la pàtina jove a un electorat

Angel Colom.

tradicional, mentre Marçal Casanoves, a Girona, i Joan Sabanza, a Tarragona, lluitaran des de les capçaleres per un escó al Parlament. Tots ells participen aquests dies, amb més o menys entusiasme, en els centenars d'actes, festes, mítings i passejades —mercats amunt, metros avall— previstes en la campanya. Tots plegats van començar-la, dimecres passat, assistint junts al passe d'*El complot dels anells*, de Francesc Bellmunt, en un cinema llogat expressament. «I és que el tema —què passaria durant les Olimpíades del '92 amb una hipotètica independització de Catalunya— ens sembla prou interessant...» deia Colom. □

JOAN HORTALÀ, EL PRIMER PER L'ESQUERRA

ERC: Apamar el camí a l'autodeterminació

Candidat a la presidència per Esquerra Republicana, Joan Hortalà aspira a ser el cap d'un grup parlamentari —«com més gran, millor»— situat a l'oposició de Convergència, per l'esquerra i pel nacionalisme radical. ERC ha preparat, fins i tot, un calendari dels passos a donar cap a la sobirania nacional.

F. Nicolàs/R. Aymerich

—**C**al que em posi l'americana, per les fotos?

—No, no pateixi. Els polítics sempre fan més goig sense americana.

—...I les senyores sense brusa, sempre ho dic. Au, va, ¡som-hi!

—...¿És una Esquerra renovada, la que es presenta a aquestes eleccions?

—Pel que fa als principis i a la defensa d'uns ideals, Esquerra es presenta com sempre, sense innovació. Continuem defensant, políticament i pacíficament, la via democràtica vers la plena sobirania. És a dir, un plantejament que garanteixi institucionalment la nostra identitat nacional. Fins i tot hem elaborat un *timing*, inclòs en el programa, per arribar-hi. I hem fet, com sempre, un programa per defensar el progrés dels ciutadans: el progrés material, el cultural, la consolidació de la nostra llengua... L'Esquerra té un programa originari. És un partit que es va formar fa cinquanta-set anys, que tingué una època esplendorosa, malgrat que ara està una mica afeblida, però ja ens en sortirem. L'ideari originari, el va sintetitzar el president Macià quan va dir que calia treballar per una Catalunya políticament lliure, econòmicament pròspera, socialment justa i espiritualment gloriosa. Cinquanta-set anys després, això es el mateix que segueix defensant l'Esquerra.

—...amb gent més jove i cares diferents, aquesta vegada.

—Avui m'ho deia un dels fundadors del partit, molt content: que els joves d'avui són com eren els fundadors i que els vells d'ara també havien estat com els joves d'avui... La irrupció del món jove a ERC, especialment en aquest darrer any, ha suposat una injecció d'optimisme i esperança.

—El que jo volia dir és que de les llistes d'ara han desaparegut noms «històrics» com Heribert Barrera, Albert Alay o Marc Aureli Vila...

—Jo crec que tota la militància és partit, i hi ha gent absolutament necessària, indispensable, sí... Però per fer política no cal ser per força parlamentari. Ara bé, sí que és cert que a Esquerra hi ha hagut un canvi generacional, un canvi d'estratègies, un canvi d'aliances, i la gent que s'ha mogut durant aquest últim any, són els que representen el partit. No sé si d'aquí a un any el representaran, però per la identificació exterior, sembla que convé posar-hi aquesta gent. També hi ha hagut problemes personals, d'edat, d'altre tipus...

—S'ha parlat durant aquests últims mesos de guerra sorda dins el partit. Això potser desorientarà els electors...

—Guerra sorda, no. ¡Guerra ben cridanera! Però és que la gent està acostumada a pensar que manifestar l'opinió és quasi un pecat polític. A mi m'agrada que als òrgans de debat d'Esquerra, almenys des que sóc secretari general, hi hagi debat real. Però tam-

bé passa que quan aquí hi ha polèmica, els falta temps, als mitjans de comunicació, per dibuixar el nostre emblema partit per la meitat. Mai no se'ls acudirà pintar el puny amb la rosa pansida quan hi ha polèmica al PSC per l'afer de l'Ajuntament d'Hospitalet; o quan a Convergència hi ha merder dibuixar el seu arbre tallat. Escolti, que un debat no és una trencadissa.

—Sembla que aquesta vegada Esquerra vol imposar una imatge més radical en molts aspectes.

«Cinquanta-set anys després, l'ideari d'Esquerra continua sent el de Macià».

—El missatge no ha canviat, potser és la forma de dir-lo, el que ha canviat. Però els principis són els mateixos, si el dret a la vida és el més important per a la persona, el dret a existir és el més important per a una nació, el dret a garantir la seva identitat nacional. Nosaltres som partidaris de la sobirania de Catalunya, la qual cosa passa per un procés d'autodeterminació. I si l'autodeterminació resulta favorable, ERC plantejarà la independència de Catalunya. Hi ha qui en diu «independentisme útil», «independentisme tranquil»... que li diguin com vulguin. D'això, n'hem parlat sempre, no ara. I pel que fa al plantejament esquerrà, cal dir que ERC sempre ha optat per una esquerra humanista, que creu en la utopia, que creu que el món és perfectible i procurarà treballar per aconseguir-ho... Plantegem econòmicament un sistema en què sigui possible la igualtat d'oportunitats. No un sistema caritatiu, amb la reintroducció

de la Llei de Pobres anglesa del segle XVIII, ni un estat benefactor a *posteriori*... això és paternalisme. El creixement econòmic s'ha de transformar en benestar social, en cultura, que és un element alliberador... No som un partit dogmàtic ni estatista. Precisament perquè estem absolutament lligats a la tradició catalana, el que ens agrada és un estat mínim. Els plantejaments neolibertaris condicionen encara, i de bon tros, el pensament polític de l'esquerra. I, per un altre costat, trobem que el ca-

talà és un tema bàsic. ¿Com hem de defensar la nostra identitat nacional oblidant el tema de la llengua? Com més llengües, millor, però la llengua de Catalunya és el català. És important que comenci a entendre's que el que volem, ara com ara, és el desplegament de l'article tercer de la Constitució, perquè tothom que visqui a Catalunya tingui, no només el dret, sinó també el deure de conèixer el català.

—¿Com és, aquell *timing* que deia?

—Bé, és un programa polític amb un termini de quatre anys, especificant quines serien les accions, any per any, necessàries per aprofundir en l'autogovern. En el 88, el que resta de l'any, és urgent fer Catalunya província única, aprovar-la al Parlament. ¿Que no s'aprova a Madrid? Bé, de moment que s'aprovi aquí. La mobilització és un dret democràtic. S'ha de pactar amb qui calgui, i denunciar qui calgui. I ara, l'any 89. L'any vinent hi ha tres o quatre temes importants: el primer,

que funcioni la Junta de Seguretat. Que quedi clar el que representa haver votat a Madrid la Llei de Cossos i Forces de Seguretat de l'estat. La nostra policia són els mossos d'esquadra, i se'ls han de donar aquestes prerrogatives, inclús la de policia judicial. I cal evitar que Catalunya es transformi en un carrer major del Far West, ple de gent armada de diferents cossos policials i d'agents privats de seguretat... això es un escàndol. També caldrà que el govern prengui alguna iniciativa per afavorir un sindicalisme de classe ca-

lem inspectors d'Hisenda propis, i recollir nosaltres els diners dels nostres impostos... Ja han passat vuit anys, i no passarà res per fer-ho. I que els estatals dels catalans es quedin a Catalunya... És assenyat, això, ¿oi? Si tenim totes les competències que els altres ja tenen i nosaltres encara no, ja ens va bé. Si els altres també ho volen, que els ho donen. És una reforma molt migrada, però es pot fer. Fins ara, la solidaritat volia dir que Catalunya havia de pagar. Alguna vegada també haurem de cobrar, ¿no? Això no im-

terme des d'un més que previsible estatus d'oposició dins el Parlament?

—Doncs proposant-ho, i demanant, com hem fet en el tema de la reforma de l'Estatut, el suport popular. La nostra política parlamentària ha de ser una mica més agressiva que no ho ha estat fins ara, i sóc el primer a fer-me l'auto-crítica. I més comunicativa amb la societat, que fins ara no ho hem aconseguit gaire.

—¿Quins retrets li fan, al govern de Convergència?

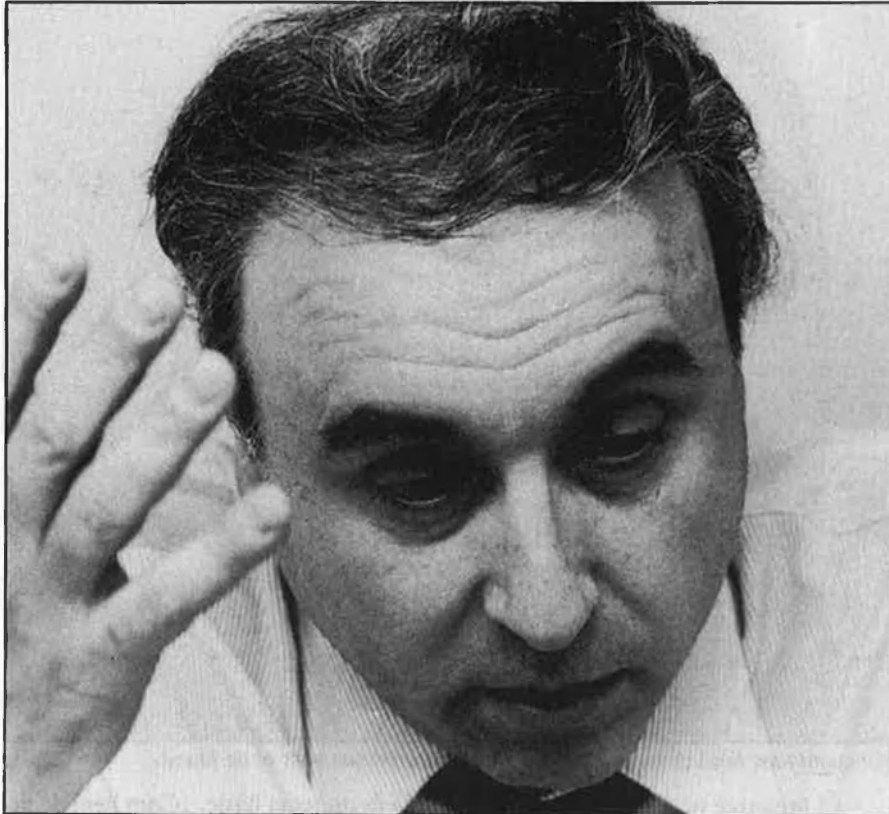
—Jo crec que Convergència va néixer nacionalista, no ho dubto gens. Passa que, gràcies a Esquerra Republicana, CiU ha tingut sempre la majoria absoluta, i ha tingut el poder, i és clar, amb el poder s'ha eixamplat. Això els passa a tots els partits que el tenen. I la base actual de Convergència no té ja el mateix plantejament nacionalista dels seus fundadors. Per mantenir aquesta àmplia base que els dóna la majoria absoluta i els permet seguir en el govern, els dirigents de Convergència han de fer un discurs més lax. Així van fent la viu-viu, vivint al dia. I així no es fa una nació de debò. És el paradigma de Prat de la Riba: vinga rajoles i ciment, i vinga uns mitjans institucionals que ens fan la propaganda que som sis milions de persones absolutament collonudes. I ja està. Del programa polític, ja en parlarem demà passat. I si alguna cosa no la poden fer, la culpa la deu tenir Madrid. Victimisme a l'acte. No fan res per evitar-ho.

—¿Quines previsions fan de resultats? Les enquestes els donen de quatre a sis parlamentaris, si fa no fa...

—Com més, millor, ¿eh? Les enquestes ens en donen de tres a onze, i jo m'estimo més pensar en onze. Farem tasca d'oposició, serem estrictament escrupolosos en el compliment del nostre programa i tractarem de fer una mica més de soroll que en aquests vuit anys, en la doble vessant nacional i social. I no pactarem amb ningú.

—¿Vostès s'ho creuen, això dels Països Catalans?

—Sí... Ens ho creiem, el que passa és que és un projecte complex. Esquerra Republicana, com sabeu, i des de fa molt més d'un any, parla dels Països Catalans... Si bé en parla amb la dificultat terrible de veure com podem incorporar el nostre projecte a les Illes i al País Valencià, i després a l'altra part, que està en un altre estat. Tenim un especialista important del tema, que és Josep Lluís Carod Rovira, i jo estic segur que en aquest i en d'altres farà un gran paper al Parlament. Per això l'he posat de segon. □

DOMÈNEC UMBERT

«Països Catalans... ens ho creiem, el que passa és que és un projecte complex».

talà. Els treballadors, després, ja veuran el que fan, però des del govern s'han de donar facilitats. S'ha d'implantar a Catalunya el Tribunal Superior de Justícia... Això es podria fer l'any vinent. I l'altre any, el 90, és important fer una reforma de l'Estatut. De la manera que la plantejem nosaltres, que és una reforma absolutament tímida, però que psicològicament predisposa a entendre que l'Estatut és un estadi transitori. Cal que Catalunya tingui allò que les altres comunitats autònomes tenen i Catalunya no té: des d'una Llei d'Aigües com l'aragonesa, a uns concerts econòmics com els d'Euskadi, o la capacitat que gallecs i andalusos tenen per defensar la identitat dels seus ciutadans fora de la pròpia comunitat autònoma... Són moltes coses, competències que ens donarien més poder i més mitjans. Vo-

plica ni reforma constitucional, per tant ja es podria fer...

—¿I l'any 91?

—Desplegament de les competències singularitzades de Catalunya fins al sostre constitucional. El que deia abans: l'article tercer de la Constitució, possibilitat de tracte directe amb la Comunitat Europea en els temes de la nostra competència exclusiva, etc.

—Arribem al 92...

—Ja tenim el camí obert per la reforma constitucional, introduint-hi el dret a l'autodeterminació, amb la vocació europea i mediterrània de Catalunya. Són quatre anys de legislatura, és cosa de començar a treballar-hi. I no és cap trencadissa, no és fer volar coloms, són coses regulades ja per la llei...

—I tot això, ¿com pensen dur-ho a